

Nr 109

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ändring
av huvudmannaskapet m. m. för garnisonssjukhuset
i Boden; given Stockholms slott den 2 mars 1956.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Torsten Nilsson

Propositionens huvudsakliga innehåll

Driften vid garnisonssjukhuset i Boden föreslås skola övertagas av Norrbottens läns landsting från och med den 1 januari 1957.

*Utdrag ur protokollet över försvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 2 mars 1956.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LINDHOLM.

Efter gemensam beredning med cheferna för social-, finans-, inrikes- och civildepartementen anmäler chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Torsten Nilsson, fråga angående ändring av huvudmannaskapet m. m. för garnisonssjukhuset i Boden och anför därvid följande.

Enligt ett mellan vissa försvarets myndigheter, å ena, samt Norrbottens läns landsting, å andra sidan, den 7 mars 1945 upprättat kontrakt mottages landstingsområdet tillhörande civila sjuka för vård ävensom för poliklinisk undersökning och behandling på garnisonssjukhuset i Boden. För nämnda vård uppbär kronan från landstinget ersättning, motsvarande vårddagskostnaden vid garnisonssjukhuset efter avdrag för gällande legosängsavgift, vilken erlägges av patienten. Det civila klientelet vid sjukhuset uppgår till mera än 98 % av beläggningen.

Under ett flertal år har en omfattande om- och tillbyggnadsverksamhet pågått vid garnisonssjukhuset med väsentliga investeringar från såväl kronans som landstingets sida. För reglerande av de härigenom uppkommande rättsförhållandena m. m. har särskilda avtal träffats mellan kronan och landstinget. De gjorda investeringarna uppgår till cirka 15 miljoner kronor. Härav har landstinget tillskjutit närmare 11 miljoner kronor. Landstingets tillskott till byggnadskostnaderna har emellertid, med vissa undantag, icke medfört någon förändring i fråga om kronans äganderätt till sjukhuset och tillbyggnaderna. Icke heller har landstingets intressen medfört något större inflytande i fråga om ledningen av sjukhuset än som möjliggöres enligt gällande bestämmelser för arméns garnisonssjukhus. Enligt dessa bestämmelser skall vid varje garnisonssjukhus finnas en direktion bestående av en militär samt två civila, av vederbörande landsting utsedda ledamöter. Den militäre ledamoten skall vara ordförande i direktionen. Direktionen utövar inseendet över sjukhusets skötsel och förvaltning. Direktionens befogenheter är emellertid tämligen begränsade.

Sedan *Norrbottens läns landsting* i skrivelse den 30 januari 1954 hemställt om utredning rörande det framtida huvudmannaskapet och äganderättsförhållandet beträffande garnisonssjukhuset i Boden, har landstingets

förvaltningsutskott i skrivelse den 28 juni 1955 uppsagt förenämnda kontrakt jämte andra därmed sammanhängande, mellan kronan och landstinget träffade avtal till upphörande den 1 juli 1956. Utskottet har därvid anfört bland annat att betydande svårigheter och olägenheter av organisatorisk, administrativ och ekonomisk art uppstått vid samarbetet mellan kronan och landstinget och att en radikal förändring av formerna för det fortsatta samarbetet blivit en alltmer trängande nödvändighet. Svårigheterna anses framför allt ha gällt sjukhusets fortsatta utbyggande till ett fullständigt centrallasarett, inrättande av erforderliga specialläkartjänster, regleringen av läkarnas och annan personals anställnings-, avlönings- och pensionsförhållanden, lösandet av personalens bostadsfrågor samt trygandet av sjukhusets markbehov.

I utlåtande över nämnda skrivelser har *försvarets sjukvårdsstyrelse* den 11 oktober 1955 efter överläggningar med representanter för av frågan berörda civila och militära myndigheter samt med representanter för landstinget och garnisonssjukhusets närmaste ledning framlagt förslag i fråga om sjukhusets framtida ställning. Sjukvårdsstyrelsen har inledningsvis anfört följande. Under överläggningarna i ärendet har frågan om sjukhusets överlåtelse med äganderätt till landstinget övervägts. Mot en sådan överlåtelse har emellertid med hänsyn till försvarets intressen starka invändningar framförts särskilt av vederbörande militära myndigheter. Sjukvårdsstyrelsen anser också att en överlåtelse av garnisonssjukhuset till landstinget skulle allvarligt äventyra försvarssjukvårdens intressen. Ämbetsverket framhåller bland annat att möjligheterna att rekrytera förbandsläkarbeställningarna i Boden är praktiskt taget helt beroende av att beställningarna kombineras med läkartjänst vid garnisonssjukhuset. Vidare har, anför sjukvårdsstyrelsen, detta garnisonssjukhus ur taktisk och strategisk synpunkt en speciell ställning. På grund av dessa förhållanden har sjukvårdsstyrelsen inriktat sina överväganden på att finna en lämplig form för att vidga landstingets inflytande på ledningen av sjukhuset utan att detta överlåtes med äganderätt till landstinget.

I enlighet härmed har ett förslag utarbetats av i huvudsak följande innebörd. Driften vid sjukhuset övertages av landstinget, som därvid erhåller dispositionsrätt utan ersättning till samtliga för garnisonssjukhuset avsedda byggnader och områden. Sjukhuset erhåller benämningen garnisonssjukhuset i Boden, centrallasarett i Norrbottens län. Övertagandet avses skola ske den 1 januari 1957. Förvaltningen av sjukhuset samt den ledning av sjukhuset, som eljest enligt gällande bestämmelser tillkommer landstings sjukvårdsstyrelse, skall handhavas av en direktion, bestående av sju ledamöter. Två av dessa skall med hänsyn till försvarssjukvårdens speciella intressen vara representanter för försvarsväsendet, nämligen generalläkaren eller den han därtill förordnar samt militärbefälhavaren för VI. militärområdet eller den han därtill förordnar. Övriga fem ledamöter,

däribland direktionens ordförande, skall representera landstinget. För handläggning av frågor rörande beredskapsplanläggningen i avseende å sjukvården vid Bodens garnison skall direktionen inom sig utse en delegation bestående av försvarsväsendets representanter och ytterligare en ledamot. Erforderliga bestämmelser rörande ledningen och förvaltningen m. m. av sjukhuset avses skola meddelas i form av ett av Kungl. Maj:t fastställt reglemente. Rättsförhållandet m. m. i övrigt mellan kronan och landstinget har sedermera reglerats i ett preliminärt avtal mellan dessa parter, vartill jag återkommer i det följande.

Över sjukvårdsstyrelsens förslag har yttranden avgivits av *statskontoret*, *medicinalstyrelsen* samt *för Norrbottens läns landsting dess förvaltningsutskott*. Samtliga myndigheter tillstyrker i allt väsentligt förslaget. Statskontoret anser det emellertid kunna förtjäna övervägas, huruvida icke landstinget borde erlagga någon ersättning för nyttjandet av sjukhuset m. m. Medicinalstyrelsen och landstingets förvaltningsutskott har framfört erinringar i ett flertal detaljfrågor. Dessa myndigheter anser, bland annat, att direktionen med avseende å sjukhuset icke bör utöva den ledning, som eljest ankommer på landstings sjukvårdsstyrelse. Förvaltningsutskottet anför, att berörda parter enats om att frångå förslaget på denna punkt.

Sedermera har sjukvårdsstyrelsen för godkännande överlämnat ett mellan *försvarets civilförvaltning*, *försvarets sjukvårdsstyrelse* och *fortifikationsförvaltningen*, å *Kungl. Maj:ts och kronans vägnar*, samt *Norrbottens läns landsting* i februari 1956 träffat preliminärt avtal om landstingets övertagande av driften m. m. vid garnisonssjukhuset i Boden. Vid avtalets uppgörande har vissa jämkningar vidtagits med hänsyn till vad som anförts i remissutlåtandena. Förvaltningsutskottet har förklarat, att dess i utlåtandet framförda erinringar numera saknar aktualitet såvitt rör genom avtalet reglerade frågor. Avtalet, vilket torde få fogas såsom *bilaga* till statsrådsprotokollet i detta ärende, innebär i huvudsak följande.

Landstinget övertar ansvaret för driftkostnaderna vid sjukhuset. Landstinget äger för sjukvårdsändamål disponera samtliga för garnisonssjukhuset avsedda byggnader och därtill hörande markområden jämte visst område om cirka 80 000 m² för sjukhusets framtida utvidgning. I särskilda till avtalet fogade bilagor anges närmare de byggnader och områden, som avses, ävensom kronans respektive landstingets hittills för garnisonssjukhuset gjorda investeringar. Landstinget äger rätt att efter kronans godkännande på egen bekostnad för sjukhusets behov uppföra byggnader m. m. inom områdena ävensom utföra om- och tillbyggnader av befintliga byggnader. Av landstinget under avtalstiden uppförda nybyggnader m. m. blir landstingets egendom. Underhållet av de upplåtna byggnaderna och markområdena m. m. ombesörjes och bekostas av landstinget. Kronan förklarar sig villig att till Bodens stad försälja ett markområde om cirka

30 000 m² att bebyggas för tillgodoseende av bland annat sjukhusets bostadsbehov. Till sjukhuset hörande inventarier upplåtes med nyttjanderätt utan ersättning till landstinget, som ombesörjer och bekostar underhåll och komplettering därav.

Befattningar för personalen vid sjukhuset, med undantag av där tjänstgörande förbandsläkare samt en apotekare i Cg 27 och ett tekniskt biträde i Cg 8, uppföres på landstingets stat. För närvarande tjänstgör samtliga förbandsläkare i Boden även såsom underläkare vid garnisonssjukhuset, medan vissa av de på sjukhusets stat uppförda underläkarna även biträder i truppsjukvården. Enligt förslaget skall förbandsläkarna i Boden också i fortsättningen tjänstgöra som underläkare vid sjukhuset och på grund härav från landstinget uppbära arvode, motsvarande 50 % av sin militärläkarlön. Vidare skall högst sex av de underläkare, som uppföres på landstingets stat för sjukhuset, vara skyldiga att biträda i truppsjukvården i Boden och skall härför äga att av statsmedel uppbära arvode, motsvarande 50 % av bataljonsläkarlön i lägsta löneklassen. För närvarande utgår till samtliga vid sjukhuset tjänstgörande läkare ett lönetillägg, motsvarande närmare 50 % av deras lön från fjärde huvudtiteln. På grund härav är läkarna bl. a. skyldiga att utan ersättning meddela öppen vård åt försvaret tillhörande personal. Enligt det föreliggande förslaget skulle nämnda lönetillägg med angivna undantag komma att avvecklas. Enligt sjukvårdsstyrelsen torde så kunna ske utan risk för rekryteringssvårigheter, om man samtidigt ger läkarna rätt att för öppen vård av försvaret tillhörande personal uppbära ersättning enligt fastställd taxa i likhet med vad som gäller vid civila lasarett.

För närvarande är alla läkare på garnisonssjukhusets stat civilmilitära beställningshavare, tillhörande fältläkarkårens aktiva personal. Vid ett överförande till landstingets stat kommer dessa läkare — med undantag för nämnda underläkare vilka skall vara skyldiga att biträda i truppsjukvården — att bli helt civila befattningshavare. Nu gällande militära kompetenskrav kommer att bibehållas endast beträffande de tjänster som är förenade med förbandsläkarbeställning eller med skyldighet att biträda i truppsjukvården. Genom sloandet av dessa kompetenskrav för större delen av läkartjänsterna anses rekryteringsområdet komma att avsevärt vidgas.

På sjukhuset skall för vård mottagas även försvaret tillhörande personal. Därvid skall ersättning för vården, innefattande även poliklinisk undersökning och behandling, erläggas enligt samma grunder som tillämpas för övriga på lasarettet vårdade patienter. Detta innebär att kronan för slutna vård av värnpliktiga m. fl. har att, såvitt avser patienter tillhörande länet, utge ersättning med allenast den för sjukhuset fastställda legosängsavgiften. Då antalet vård dagar för sådana s. k. inomlänspatienter vid garnisonssjukhuset för närvarande uppgår till cirka 1 500 för år och

då vårddagskostnaden samt legosängsavgiften beräknas till cirka 45 respektive 3 kronor utgör kronans beräknade årliga utgiftsminskningar i detta hänseende cirka 63 000 kronor. För värnpliktiga m. fl., ej hemmahörande i länet, torde kronan i enlighet med en av högsta domstolen den 1 oktober 1955 meddelad dom (NJA 1955 s. 476) bli skyldig att erlagga den för andra utomlänspatienter bestämda avgiften. Då antalet vårddagar för sistnämnda värnpliktiga m. fl. vid sjukhuset för närvarande uppgår till cirka 850 för år uppkommer med förenämnda vårddagskostnad och en fastställd avgift för vårddag av 35 kronor en utgiftsminskning av cirka 8 500 kronor. Totala utgiftsminskningen för slutna vård av värnpliktiga m. fl. beräknas således till cirka 71 500 kronor för år.

Läkemedelscentralen i Boden, tillika filialapotek till militärapoteket, skall i sin egenskap av sjukhusapotek omhändera sjukhusets läkemedelsförsörjning. Avlöningskostnaderna för den vid sjukhusapoteket erforderliga personalen skall bestridas, i fråga om sjukhusapotekaren och ett tekniskt biträde till 80 % av landstinget och i övrigt av kronan samt beträffande vid apoteket tjänstgörande värnpliktiga personal helt av statsmedel. Samtliga övriga kostnader för sjukhusapoteket skall bestridas av landstinget.

Departementschefen

Enligt föreliggande förslag skall driften vid garnisonssjukhuset i Boden övertagas av Norrbottens läns landsting, som därvid äger disponera för sjukhuset avsedda byggnader och markområden, inbegripet visst område för sjukhusets framtida utvidgning, samt för sjukhuset avsedda inventarier. Landstinget skall svara för driftkostnaderna vid sjukhuset och för sjukhuset erforderliga befattningar skall med vissa undantag uppföras på landstingets stat. På sjukhuset skall för vård mottagas även försvaret tillhörande personal. För tillgodoseende av försvarets speciella sjukvårdsintressen skall representanter för försvarsväsendet ingå i direktionen för sjukhuset. Övertagandet skall ske den 1 januari 1957.

Jag tillstyrker, att landstinget den 1 januari 1957 övertager driften vid sjukhuset på de i avtalet angivna villkoren och anser det vara synnerligen tillfredsställande att de med garnisonssjukhuset i Boden sammanhängande problemen nu synes kunna lösas på ett för samtliga parter godtagbart sätt. Med hänsyn till landstingets betydande investeringar för sjukhuset samt den övervägande civila beläggningen på detta framstår för mig landstingets krav på ökat inflytande över sjukhuset såsom fullt berättigat. En överlåtelse med äganderätt av sjukhuset hade måhända varit den mest rationella lösningen, men i likhet med sjukvårdsstyrelsen m. fl. myndigheter anser jag försvarssjukvårdens speciella intressen motivera ett bibehållande av kronans äganderätt till garnisonssjukhuset. Statskontoret har ansett det böra övervägas huruvida icke viss ersättning borde erläggas av

landstinget för nyttjandet av byggnaderna och inventarierna. Med hänsyn till storleken av landstingets investeringar i sjukhuset samt till den för kronan förmånliga uppgörelsen i fråga om vård på sjukhuset av försvarets personal anser jag det emellertid icke böra ifrågasättas att landstinget skall erlagga någon dylik ersättning.

Kronans intressen beträffande ledningen m. m. av sjukhuset torde bli tillfredsställande tillgodosedda genom den föreslagna sammansättningen av direktionen samt genom tillskapandet av den i det föregående omnämnda delegationen för beredskapsplanläggning. Såsom medicinalstyrelsen och landstingets förvaltningsutskott framhållit bör emellertid direktionen icke handhava den ledning av sjukhuset, som författningsenligt tillkommer landstings sjukvårdsstyrelse. Om denna uppfattning har också enighet nåtts parterna emellan i samband med det preliminära avtalets tillkomst.

Gällande förteckningar över personalen vid garnisonssjukhusen upptager sammanlagt 420 befattningar för garnisonssjukhuset i Boden. Av dessa utgör 47 ordinarie befattningar, varav 8 avses för läkare. För läkarpersonalen vid sjukhuset upptages i nämnda förteckningar totalt 26 befattningar. Vidare finns vid sjukhuset anställd viss arbetarpersonal samt för tillfälliga behov viss annan personal. I årets statsverksproposition (bil. 6, s. 227 och 228) har för nästa budgetår framlagts förslag om inrättande av ytterligare tjänster vid sjukhuset.

Två tjänster för översköterskor i Ca 14 vid garnisonssjukhuset disponeras enligt meddelade föreskrifter för sjukvården vid I 8 och A 1 och bör från och med nästa budgetår uppföras på arméns vederbörande personalförteckning. Jag återkommer till denna fråga då jag i annat sammanhang denna dag framlägger förslag för nästa budgetår beträffande anslaget Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.

Av övriga på förteckningarna för sjukhuset uppförda befattningshavare kommer vid bifall till föreliggande förslag endast en apotekare i Cg 27 och ett tekniskt biträde i Cg 8, båda avsedda för läkemedelscentralen i Boden, tillika filialapotek till militärapoteket, att bibehållas i statlig tjänst. Då filialapoteket samtidigt skall fungera som sjukhusapotek, skall emellertid landstinget enligt avtalet till kronan utgiva ersättning motsvarande 80 % av lönekostnaderna för nämnda befattningshavare. Jag föreslår att dessa jämväl under nästa budgetår avlönas från anslaget Garnisonssjukhusen: Avlöningar, som därvid bör tillgodoföras nämnda ersättning från landstinget. Därefter torde för följande budgetår böra övervägas att överflytta statsverkets ifrågavarande kostnader till annat anslag.

Med undantag för dels sistnämnda två befattningshavare, dels vid sjukhuset tjänstgörande förbandsläkare, dels ock vid sjukhusapoteket tjänstgörande värnpliktig personal skall enligt avtalet all för sjukhuset erforderlig personal uppföras på landstingets stat. Enligt vad som inhämtats torde praktiskt taget samtlig nuvarande personal vid sjukhuset kunna be-

redas fortsatt anställning även efter landstingets övertagande av sjukhusdriften och torde större delen av denna personal icke ha något att erinra mot att övergå i landstingets tjänst på de villkor, som anges i avtalet. För det fall att viss ordinarie personal icke skulle önska övergå i landstingets tjänst bör riksdagens bemyndigande inhämtas att till övergångsstat överföra för denna personal avsedda befattningar.

För garnisonssjukhuset nu uppförda beställningar för 7 regementsläkare i Ca 29 samt tjänster för 2 överläkare i Ce 29 ävensom en dylik för nästa budgetår föreslagen tjänst (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 227) kommer med landstingets övertagande av sjukhusdriften att motsvaras av lasarettsläkartjänster enligt vad som finnes stadgat i gällande sjukhuslag. I denna lag föreskrives även att lasarettsläkartjänst skall tillsättas efter ansökningsförfarande. Vid uppgörande av föreliggande avtal har emellertid förutsatts att innehavarna av nämnda beställningar och överläkartjänster skall utan ansökningsförfarande få utnämnas å lasarettsläkartjänst vid det nybildade lasarettet. Landstingets förvaltningsutskott har också i sitt utlåtande hemställt härom. Med hänsyn till föreliggande speciella omständigheter föreslår jag därför att i detta fall sådan avvikelse får göras från lagens bestämmelse, att ifrågavarande lasarettsläkartjänster må utan ansökningsförfarande tillsättas med motsvarande vid organisationsförändringen befintliga befattningshavare, som förklarar sig villiga att övergå i landstingets tjänst.

Enligt avtalet skall läkare, som uppföres på landstingets stat för sjukhuset och som samtidigt är skyldiga att biträda i truppsjukvården, av statsmedel uppbära arvode, motsvarande 50 % av bataljonsläkariön i lägsta löneklassen. Ifrågavarande kostnader, som torde komma att uppgå till högst 53 500 kronor för år, bör bestridas från anslaget Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl. I det förslag som jag senare denna dag framlägger beträffande detta anslag för nästa budgetår räknar jag med hälften av nämnda medelsbehov.

I årets statsverksproposition (bil. 6, s. 230 och 231) har föreslagits att anslagen till garnisonssjukhusens avlöningar och omkostnader för budgetåret 1956/57 skall uppföras med 530 000 kronor respektive 370 000 kronor. Jag föreslår icke någon ändring av dessa belopp. Kungl. Maj:t torde emellertid lämpligen böra erhålla bemyndiganden att vidtaga de ändringar i personalförteckningen och avlöningsstaten för garnisonssjukhusen, som föranledes av den ifrågavarande organisationsförändringen. Vid fastställande av omkostnadsstat för garnisonssjukhusen bör vidare beaktas att anslagsbeloppet, 370 000 kronor, beräknats med utgångspunkt i att verksamheten vid garnisonssjukhuset i Boden skulle fortgå under hela nästa budgetår.

Det torde vidare få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela de ytterligare bestämmelser, som kan erfordras i anledning av organisationsför-

ändringen. Bl. a. kan bestämmelser komma att erfordras rörande den framtida dispositionen av lägerkassan vid sjukhuset.

Frågan om den i avtalet angivna markförsäljningen till Bodens stad torde få upptagas till behandling och anmälas för riksdagen, då den närmare aktualiserats.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) besluta att verksamheten vid garnisonssjukhuset i Boden må från och med den 1 januari 1957 övertagas av landstinget på de i avtalet angivna villkoren, samt att ledningen av sjukhuset må organiseras på sätt jag i det föregående föreslagit;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen och avlöningsstaten för garnisonssjukhusen, som föranledes av ifrågavarande organisationsändring;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att till övergångsstat överföra de för garnisonssjukhuset i Boden avsedda ordinarie beställningar och tjänster, vilkas innehavare icke är villiga övergå i landstingets tjänst;

d) medgiva att lasarettsläkartjänst vid det nybildade sjukhuset i Boden må i enlighet med vad jag i det föregående föreslagit tillsättas utan ansökningsförfarande.

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Hans Brinck

Avtal

mellan Kungl. Maj:t och kronan samt Norrbottens läns landsting.

Mellan försvarets civilförvaltning, försvarets sjukvårdsstyrelse och kungl. fortifikationsförvaltningen å Kungl. Maj:ts och kronans vägnar, å ena, samt Norrbottens läns landsting, å andra sidan, har — under förbehåll av Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande — följande avtal träffats angående verksamheten vid garnisonssjukhuset i Boden, centrallasarett i Norrbottens län, här nedan kallat sjukhuset.

§ 1.

Sjukhuset skall fr. o. m. den 1 januari 1957 med iakttagande av vad i detta avtal bestämmes drivas i enlighet med vad som föreskrives uti av Kungl. Maj:t fastställt reglemente för sjukhuset.

Fråga om ändring i reglementet skall — innan den underställes Kungl. Maj:ts prövning — behandlas såväl av försvarets civilförvaltning och försvarets sjukvårdsstyrelse gemensamt som av landstingets förvaltningsutskott.

§ 2.

Landstinget skall, räknat fr. o. m. den 1 januari 1957, svara för driftkostnaderna vid sjukhuset.

§ 3.

Landstinget äger för den tid avtalet gäller för sjukvårdsändamål disponera samtliga för garnisonssjukhuset i Boden avsedda byggnader, närmare angivna i bifogade förteckning (Bil. A¹), ävensom det markområde, som å bifogade situationsplan (Bil. B¹) utmärkts med bokstäverna A, B, C, D och E, jämte inom området befintliga ledningar samt — i huvudsak för utvidgning av sjukhuset — den med röd begränsningslinje angivna delen av området I.

§ 4.

Från upplåtelsen undantagas befintlig huvudvattenledning, telegrafledningar och genomgående huvudledningar för elektrisk kraft ävensom samtliga ledningar inom området I.

Ägare av sålunda undantagen ledning förbehålles rätt att bibehålla och utnyttja ledningen. För tillsyn och underhåll av ledning skall erforderlig personal äga fritt tillträde till respektive markområde.

Därest landstinget skulle önska flytta sådan ledning, är landstinget skyldigt bestrida kostnaden härför.

§ 5.

Det å kartan angivna området D får icke bebyggas utan skall av landstinget underhållas som park.

¹ Här ej intagen.

§ 6.

Kronan förbehåller sig rätt att tills vidare utnyttja området I eller delar därav på samma sätt som hittills så länge detta kan ske utan olägenhet för sjukhuset.

Landstinget åtager sig att hålla eventuella arrendatorer inom området I skadeslösa för förlust, skada eller intrång som kan förorsakas av landstingets tillträde till området under pågående arrendeperiod.

§ 7.

Kronan medgiver landstinget rätt att inom området E uppföra bostadsbyggnader i den omfattning som är möjlig med hänsyn till befintlig bebyggelse. Därest landstinget så önskar, äger landstinget inlösa den befintliga bebyggelsen till pris varom överenskommelse kan träffas.

För ytterligare tillgodoseende av sjukhusets bostadsbehov förklarar sig kronan villig att till Bodens stad försälja ett område av Sveafältet invid Sveavägen och Bodens ingenjörkårs idrottsplats om cirka 30 000 m² på villkor att staden snarast möjligt inom området anordnar en bostadsbebyggelse om minst 200 lägenheter och 50 enkelrum, därvid enkelrummen och 50 % av lägenheterna tillhandahållas landstinget för sjukhusets personal och 30 % av lägenheterna reserveras för försvarets personal.

Vid förbanden till läkare upplåtna lägenheter skola snarast och senast vid nuvarande innehavarens avgång återställas till kronan, såvida ej annat särskilt avtalas.

§ 8.

Kronan förbehålles rätt att utan ersättning till landstinget för kronans behov utnyttja inom de upplåtna områdena befintliga ledningar ävensom att vid behov framdraga nya ledningar.

§ 9.

Byggnader, ledningar och markområden tillträdas av landstinget i det skick vari de vid upplåtandet befinna sig.

§ 10.

Landstinget svarar för skatter och onera, som under avtalstiden belöpa på de upplåtna byggnaderna och markområdena.

§ 11.

Landstinget äger rätt att på egen bekostnad för sjukhusets behov uppföra byggnader och framdraga ledningar inom områdena ävensom utföra om- och tillbyggnad av befintliga byggnader.

Det åligger landstinget att, innan dylika arbeten av större omfattning påbörjas, inhämta kronans godkännande beträffande byggnads eller lednings placering ävensom dess utformning i de delar som beröra försvarets intressen.

§ 12.

Av landstinget under avtalstiden uppförda nybyggnader samt framdragna ledningar bliva landstingets egendom.

§ 13.

Landstinget ombesörjer och bekostar underhållet av de upplåtna byggnaderna, ledningarna och markområdena.

Kronan förbehåller sig rätt att vart tredje år inspektera byggnaderna och ledningarna ur byggnadsteknisk underhållssynpunkt. Skulle kronan vid dylik inspektion finna, att för byggnads eller lednings bestånd någon åtgärd erfordras, skall det åligga landstinget att vidtaga åtgärden och bestrida härav föranledda kostnader.

Vid ifrågavarande inspektioner skall även från kronans sida kontrolleras, att installationer av olika slag fungera på för försvaret godtagbart sätt. Åtgärder, som i detta hänseende befinnas erforderliga, skola utföras och bekostas av landstinget.

§ 14.

Kronan upplåter till landstinget med nyttjanderätt för den tid avtalet avser sjukhuset tillhörande inventarier.

Landstinget ombesörjer och bekostar underhåll och komplettering av sålunda upplåtna inventarier.

§ 15.

Landstinget svarar för skada å kronan tillhöriga byggnader, ledningar och inventarier genom eldsvåda eller annan olyckshändelse.

Landstinget övertager kronans nuvarande försäkringar för byggnader och inventarier mot brand- och vattenledningsskada under återstående försäkringstiden.

§ 16.

Rörande sjukhusets förseende med vatten, avlopp och elektrisk kraft genom utnyttjande av kronans ledningar skola särskilda avtal träffas.

§ 17.

Därest sjukhusets användning på sätt i detta avtal föreskrives framdeles skulle komma att upphöra, skola överläggningar upptagas mellan kronan och landstinget om byggnadernas och markområdenas framtida utnyttjande och om reglering av kronans och landstingets ekonomiska mellanhavande. Härvid skall uppgörelse ske med utgångspunkt från de belopp vardera parten investerat i anläggningen.

Uppgift rörande de belopp vardera parten investerat i byggnader inom anläggningen intill den 1 januari 1956 bifogas avtalet (Bil. C¹).

§ 18.

För sjukhuset erforderliga till sjukvårdsmaterielen hörande förbrukningsartiklar (förbandsmateriel, förbandsgas, gips, infusionsmateriel, spatlar, tampongpinningar) skola, där ej sjukvårdsstyrelsen annat medgiver, inköpas från försvarets centrala sjukvårdsförråd i Boden. Annan sjukvårdsmateriel, tillhörande försvarets reglementerade utrustning, må — om landstinget så önskar — inköpas genom sjukvårdsstyrelsen. Landstinget skall för i denna ordning till sjukhuset levererad materiel erlagga ersättning enligt de grunder, som gälla för leverans till garnisonssjukhusen.

På därom av sjukvårdsstyrelsen i varje särskilt fall gjord framställning skall sjukhuset utföra kliniska prov med sjukvårdsmateriel, avsedd att tillföras försvarets utrustning samt däröver avgiva yttrande. Särskilda kostnader för försöksmateriel gäldas av sjukvårdsstyrelsen.

¹ Här ej intagen.

§ 19.

Läkemedelscentralen i Boden, tillika filialapotek till militärapoteket, skall i sin egenskap av sjukhusapotek omhändervisa sjukhusets läkemedelsförsörjning. Avlöningskostnaderna för den vid sjukhusapoteket erforderliga personalen bestridas i fråga om sjukhusapotekaren och ett tekniskt biträde till 80 % av landstinget samt beträffande vid apoteket tjänstgörande värnpliktig personal helt av statsmedel. Samtliga övriga kostnader för sjukhusapoteket bestridas av landstinget. För läkemedel och andra dylika inom sjukvården använda varor, levererade till sjukhuset, skall landstinget erlagga ersättning enligt de grunder, som gälla för leverans av läkemedel från militärapoteket till garnisonssjukhusen.

§ 20.

Befattningar för personalen vid sjukhuset — med undantag av där tjänstgörande förbandsläkare, apotekare och tekniskt biträde — skola uppföras å landstingets stat.

Vid sjukhuset skola — utöver där anställda läkare — såsom underläkare tjänstgöra de å fältläkarkårens stat upptagna läkarna (f. n. sex) vid de till Boden förlagda förbanden.

Å landstingets stat skola beräknas arvoden till dessa förbandsläkare, motsvarande 50 % av deras militärläkarlön.

Av de å landstingets stat för sjukhuset anställda underläkarna skola högst sex vara skyldiga att såsom extra bataljonsläkare biträda i sjukvården vid till Boden förlagda förband. Sådan underläkare äger av statsmedel uppbära arvode, motsvarande 50 % av bataljonsläkarlön i lägsta löneklassen.

Landstinget förbinder sig att bereda anställning åt den å gällande personalförteckning för garnisonssjukhuset i Boden uppförda ordinarie och extra ordinarie personal som önskar övergå i landstingets tjänst vid sjukhuset. I den mån anställning kan beredas övrig vid garnisonssjukhuset anställd personal förbinder sig landstinget att övertaga jämväl sådan personal.

§ 21.

Anställningshavare vid garnisonssjukhuset, som den 1 januari 1957 övergår i landstingets tjänst, skall efter övergången åtnjuta löneförmåner enligt landstingets löneplan för motsvarande anställningshavare, varvid innehavare av befattning, som enligt landstingets löneplan är placerad i lägre lönegrad än den för befattningen vid övergången gällande, övergångsvis må bibehålla sin lönegradsplacering. Därvid skall anställningshavare äga rätt att för löneklassplacering tillgodoräkna sin tjänstetid i likvärdig befattning i statlig tjänst.

§ 22.

Anställningshavare vid garnisonssjukhuset, som den 1 januari 1957 övergår i landstingets tjänst och omedelbart före övergången i sin anställning vid sjukhuset ägt pensionsrätt enligt statliga tjänstepensionsbestämmelser, skall genom landstingets försorg i samband med övergången i landstingets tjänst beredas pensionsrätt för sig och sina efterlevande. Denna pensionsrätt beredes antingen enligt Kungl. Maj:ts reglemente den 29 december 1949 för pensionering genom statens pensionsanstalt av vissa icke-staliga befattningshavare (SPA-reglementet) eller — under förutsättning att han till

landstinget avstår honom från statsverket tillkommande tjänste- och familjelivränta — enligt vad som gäller för motsvarande anställningshavare i landstingets tjänst, oberoende av att vederbörande eljest icke skulle kunnat grunda pensionsrätt i sin anställning i landstingets tjänst. Anställningshavare som enligt § 21 övergångsvis bibehåller högre lönegrad skall vara berättigad till pension med tillämpning av pensionsunderlag för den högre lönegraden.

Beträffande anställningshavare, som vinner pensionsrätt enligt SPA-reglementet, behöver landstinget icke i samband med övergången vidkännas någon kostnad för anställningshavarens eller hans efterlevandes pensionering enligt reglementet i vad avser tid, varunder anställningshavaren före övergången i landstingets tjänst varit underkastad andra statliga tjänstepensionsbestämmelser än de i reglementet innefattade och vilken tid han äger tillgodoräkna såsom tjänstår för pension enligt reglementet. Landstinget skall bestrida eventuella engångsavgifter enligt 18 § 3 och 4 mom. SPA-reglementet.

Pensionsberättigad anställningshavare, vars pensionsrätt i landstingets tjänst icke skall regleras enligt SPA-reglementet, skall äga rätt att såsom tjänstår vid bestämmande av pension från landstinget tillgodoräkna tid före övergången i landstingets tjänst i den omfattning sådan tid fått tillgodoräknas enligt de tjänstepensionsbestämmelser anställningshavaren varit underkastad i statens tjänst omedelbart före övergången eller enligt av Kungl. Maj:t hittills tillämpad praxis ($\frac{2}{3}$ av vederbörlig anställningstid).

§ 23.

På sjukhuset skall för vård mottagas även försvaret tillhörande personal, som är i behov av vård å lasarett. Vad nu är sagt beträffande vård skall äga motsvarande tillämpning i fråga om poliklinisk undersökning och behandling.

Ersättning för vård (undersökning och behandling) av personal som i första stycket sägs skall beräknas enligt i vederbörlig ordning fastställda grunder för uttagande av avgifter för å sjukhuset behandlade patienter.

§ 24.

Inom sjukhusets upptagningsområde förlagda förband (motsvarande) äga rätt att till sjukhusets laboratorier insända tagna prover för undersökning samt till sjukhusets behandlingsavdelningar remittera patienter för viss behandling, som icke erfordrar läkares medverkan. Ersättning härför erlægges av vederbörande förband (motsvarande) efter taxa som för enahanda prestationer tillämpas vid landstingets sjukvårdsanstalter.

§ 25.

Landstinget upptager i särskild ordning förhandlingar med pensionsstyrelsen angående avtal om vård av patienter med reumatiska sjukdomar å den för sådant ändamål vid sjukhuset inrättade paviljongen.

§ 26.

Twist angående detta avtal eller angående de mellanhavanden mellan parterna, som kunna uppkomma i samband med avtalets upphörande, må icke dragas inför domstol utan skall avgöras av skiljemän enligt lag.

§ 27.

Detta avtal gäller under en tid av tio år, räknat fr. o. m. den 1 januari 1957, intill vilken dag det mellan parterna den 7 mars 1945 tecknade avtalet angående vård av civila patienter vid garnisonssjukhuset i Boden jämte i anslutning därtill den 17 april/31 maj 1951 träffad överenskommelse skall gälla.

Om en reviderad sjukhuslag skulle komma att innefatta föreskrifter, som strida mot de principer på vilka avtalet vilar, äga de avtalslutande parterna att för tid efter en dylik lags ikraftträdande påkalla omprövning av avtalet i de delar, som beröras därav.

Därest nu föreliggande avtal icke från någondera sidan uppsagts före den 1 januari 1966 fortfar detsamma att gälla med en ömsesidig uppsägningstid av ett år.

Stockholm den 20 februari 1956.

För Kungl. Maj:t och kronan

Ragnar Lundberg

Carl-Erik Groth

Gunnar Christianson

Edvin Ström

Karl Eriksson

Sven Gunnar Thorsell

För Norrbottens läns landsting

Edvin Flemström

K. G. Viklund